

Darbo su mokiniais, turinčiais kalbos sutrikimą, organizavimo būdai:

- Kalbėkite trumpais, paprastais sakiniais;
- Vienu metu duokite tik vieną nurodymą;
- Kur galima, pateikite užduočių sąrašą;
- Kad patikrintumėte, kaip suprato, paprašykite pakartoti, ką jie turi padaryti;
- Padėkite prisiminti žodžius, mokykite žodžių siejimo būdų;
- Renkite individualias skaitymo pratybas, kad atsižvelgdami į vaiko amžių, galėtumėte aptarti paveikslėlius, pagrindinę siužeto liniją ar teksto prasmę;
- Mokykite suprasti juokus, žodžių žaismą;
- Turėkite galvoje, kad jei vaikas ko nors nesupranta, tai gali sukelti elgesio ir/ar socialinių problemų.

Garsinės analizės– sintezės a/s mokymo etapai:

1. pirmo skiemens garso išskyrimas (oš, aš, ès);
2. antro skiemens garso išskyrimas (oš, aš, ès)
3. atvirų skiemenų a/s (ma, va..);
4. atvirų dviskiemenų žodžių (katè, lapè)
5. atvirų triskiemenių žodžių (mašina);
6. vienskiemenių žodžių a/s kas, les, neš, pas..
7. dviskiemenių žodžių a/s, kai antras skiemuo uždaras (namas);
8. dviskiemenių žodžių, kai pirmas skiemuo uždaras (varna);
9. dviskiemenių žodžių, kai abu skiemenys uždari (paltas);
10. dviskiemenių žodžių, kai yra priebalsių samplaika (bro-lis);
11. dviskiemenių žodžių, kai yra priebalsių samplaika ir dvibalsis (drau-gas);
12. su asimiliuotais priebalsiais (mègs-ta);
13. su minkštumo ženklu (sta-lius);
14. įvairūs atvejai.

**PATARIMAI MOKYTOJUI,
DIRBANČIAM SU RAŠYMO,
SKAITYMO IR KALBOS
SUTRIKIMĄ TURINČIAIS
MOKINIAIS**

Dažnai vaiko sunkumai aiškinami prasta motyvacija, nerūpestingumu, tingumu ar skubėjimu. Tačiau mokymosi sunkumų priežastimi gali būti **rašymo/skaitymo sutrikimas**, kurio vaikas nepajėgia kontroliuoti.

Pagrindiniai rašymo/skaitymo sutrikimo požymiai:

- Nelankstūs pirštai, todėl vaikas negraibiai laiko rašiklį;
- Neįprasta riešo, kūno ir popieriaus padėtis rašant;
- Painioja didžiąsias ir mažąsias raides;
- Painioja spausdintines ir rašytines raides ar panašias raides (b,p,d,n,u);
- Netaisyklinga raidžių forma, dydis ir netolygus pasvirimas;
- Neužbaigia raidžių;
- Netvarkingai rašo raides;
- Nesilaiko linijų ir pakraščiu;
- Netinkamai išdėsto popieriaus lape;
- Lėtai kopijuoja ir rašo savarankiškai;
- Lėtai vykdo žodinius nurodymus susijusius su sekos nustatymu ar planavimu.

Darbo su mokiniais, turinčiais skaitymo ar(ir) rašymo sutrikimų , organizavimo būdai:

- Atlikite užduotis smulkiosios motorikos lavinimui: spalvinti, lipdyti, konstruoti, dėlioti, plėšyti, klijuoti, vynioti
- Paryškinkite eilutes, langelius, rėmelius;
- Duokite kopijuoti formas, raštus, skaitmenis, ornamentus, raides;
- Rašykite raides smėlio, druskos padėkluose;
- Lavinkite foneminę klausą (mokykite išskirti garsą garsų, skiemenų, žodžių eilėje, garsą siekite su raide);
- Įtvirtinkite garsinės analizės/ sintezės įgūdžius (priminkite pedagoginių pertraukėlių metu, naudokite kaip žaidimą) ;
- Rašant žodį, leiskite pusbalsiu jį tarti;
- Informaciją raštu pateikite kuo trumpesnę;
- Medžiaga turi būti glausta, aiški ir struktūriška, svarbios antraštės paryškintos;
- Paaiškinkite naujus žodžius. Užrašykite juos ant lentos ar lapelių. Užrašus palikite kuo ilgiau arba pateikite individualiai;
- Dalomoje medžiagoje pateikite svarbiausių faktų santrauką „minčių žemėlapis“ forma, temas atskirkite skirtingomis spalvomis;
- Neverskite mokinių skaityti ilgų tekstų ir neprašykite garsiai skaityti klasėje (darykite tai porose);

- Jei rašote pažymį, vertinkite turinį, o ne rašybą, skyrybą ar dailįrašį;
- Kai tik įmanoma, leiskite mokiniams atsakinėti žodžiu;
- Venkite užduočių perrašymo, pateikite medžiagą, kur reikia tik įrašyti sprendimus ar atsakymus.
- Leiskite naudotis raidynų;
- Skirkite daugiau laiko rašto darbams atlikti;
- Negalėkite pagyrimų;
- Įvertinkite pastangas.

Mokymo rašyti žodžius būdai:

1. rašytiniu šriftu parašyto žodžio nurašymas;
2. spausdintiniu šriftu parašyto žodžio nurašymas;
3. žodžių nurašymas, įrašant praleistą raidę;
4. padiktuoto žodžio rašymas;
5. paties sugalvoto žodžio rašymas.